

PUBLIKACJA STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA RYBACKA BIELSKA KRAINA PROMUJĄCA OBSZARY ZALEŻNE OD RYBACTWA

Mapa obszaru działania Lokalne Grupy Rybackiej Bielska Kraina

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina

powstało 15 października 2009 r. jako stowarzyszenie specjalne w ramach osi 4 PO RYBY. Zrzesza ono przedstawicieli sektora rybackiego, społecznego oraz publicznego. Swoim zasięgiem obejmuje gminy z terenu województwa śląskiego, z powiatu bielskiego o największym skupisku gospodarki rybackiej, gdzie hodowany jest przede wszystkim karp, tj. Gmina Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Wilamowice. W mniejszym stopniu produkuje się tutaj również inne gatunki ryb takie, jak: pstrąg, szczupak, lin, karaś, amur.

LGR Bielska Kraina w unijnym okresie finansowania na lata 2007-2013 dysponowała budżetem w wysokości 23 mln zł pochodzących z osi 4 Programu Operacyjnego RYBY, przeznaczonym m.in. na rozwój lub dywersyfikację działalności rybackiej, rozwój przedsiębiorczości czy budowę infrastruktury turystycznej na terenach zależnych od rybactwa.

W bieżącym okresie programowania, tj. w latach 2014-2020 LGR dysponuje budżetem w wysokości 12 mln zł z Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”. Środki te przekazane są m.in. na rozwój gospodarstw rybackich, ich modernizację i wprowadzanie innowacji, budowę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarach zależnych od rybactwa, renaturyzację zbiorników wodnych i terenów przyległych czy wsparcie aktywności gospodarczej niezwiązanej z podstawową działalnością rybacką. O pomoc mogą ubiegać się rybacy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i jednostki samorządu terytorialnego z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju Bielskiej Krainy.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjno-promocyjny. Jest kolejnym punktem w promocji terenów zależnych od rybactwa. Publikacja zrealizowana została w ramach projektu współpracy międzynarodowej pt. *„Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz promocja obszarów rybackich poprzez organizację wyjazdów studyjnych oraz wydanie publikacji promującej obszary zależne od rybactwa”*.

Zdzisław Byłok

Prezes Stowarzyszenia LGR Bielska Kraina

HISTORIA I TRADYCJA HODOWLI RYB NA OBSZARZE LGR BIELSKA KRAINA

Najważniejszym i dominującym produktem gospodarki rybackiej typowym dla obszaru LSR jest karp. Historia jego hodowli sięga XVI w. (ryba w herbie g. Bestwina), a ryba ta zasłużyła sobie na miano Karpia Polskiego. Dokonał tego Adolf Gasch, który zrewolucjonizował hodowlę karpia i zdobył w 1880 r. złoty medal na Międzynarodowej Wystawie Rybackiej w Berlinie. Metody chowu karpia w tradycyjnych stawach ziemnych, opracowane w drugiej połowie XIX wieku, praktycznie nie uległy zmianie i są stosowane do dnia dzisiejszego w gospodarstwach stawowych w okolicach Bestwiny i sąsiednich gmin, tj. Czechowic-Dziedzic, Jasienicy, Jaworza i Wilamowic. Na pamiątkę w Kaniowie organizowana jest każdego lata impreza - Święto Karpia Polskiego, która łącząc festyn z zawodami wędkarskimi i degustacją ryb, ściąga rzesze osób, w tym głównie związanych z hodowlą, wędkarstwem oraz miłośników i smakoszy ryb. W 2002 w Kaniowie postawiono pomnik – głaz upamiętniający działalność Adolfa Gascha, jego zasługi dla historii rybactwa i wpływ na obecny stan rybactwa obszaru LSR. Poza karpem na terenie LSR hodowane są również inne ryby słodkowodne: sandacz, amur, lin, szczupak, pstrąg. Dominują gospodarstwa rodzinne, kilkukilkunasto hektarowe. Stawy powyżej 50 ha są nielicznym zjawiskiem, jeśli występują to głównie w RSP (Rolniczych Spółdzielniach Produkcyjnych). Na obszarze RLGD znajduje się około 140 gospodarstw rybackich, które zajmują ponad 1000 ha powierzchni stawowej, wielkość produkcji w tys. zł wynosi 7911,62, liczba osób zatrudnionych w rybactwie to ponad 300.

Stawy połączone są w sposób paciorkowy (kaskadowy), tzn. woda przechodzi ze stawu położonego wyżej do położonego niżej - przypomina paciorki koralu. Produkcję cechuje wieloletniość – ryby osiągają kolejne wielkości do sprzedaży (narybek, kroczi, karpie towarowe), cykl pełny (własny materiał zarybieniowy) lub niepełny (z zakupu) – zróżnicowanie gospodarstw. Część ryb przetwarzana jest w miejscowych przetwórnicy (Czechowice-Dziedzice, Jasienica), a znaczącą rolę odgrywa Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego w gminie Jasienica (120 ha stawów), zajmujący się działalnością badawczą, produkcją karpia i materiału zarybieniowego. Na obszarze RLGD działają sekcje oraz koła Polskiego Związku Wędkarskiego na własnych zbiornikach wodnych. Ponadto członkiem RLGD jest Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Katowicach oraz Polski Związek Wędkarski Okręg w Bielsku-Białej, Koło Jasienica. Jak wykazano już wcześniej, obszar cechuje z jednej strony różnorodność, z drugiej zaś wieloaspektowa spójność oparta o działalność rybacką.

Dwa gatunki ryb z obszaru RLGD wpisane zostały na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: „Bestwiński Karp Królewski” 17.06.2014 r. oraz „Pstrąg Górski” – 05.08.2015 r.

Przez wszystkie Gminy należące do RLGD przebiega Szlak Karpia, który jest markowym produktem turystycznym stworzonym przez Lokalne Grupy Rybackie z południowej części Polski w ramach Osi 4 PO RYBY 2007-2013.

OPIS NAJPRĘŻNIEJ DZIAŁAJĄCYCH PODMIOTÓW Z BRANŻY RYBACKIEJ Z OBSZARU LGR BIELSKA KRAINA

GOSPODARSTWO ROLNO-RYBACKIE TADEUSZ FIRGANEK W BESTWINIE

Pan Tadeusz Firganek w 1995 r. przejął gospodarstwo rolne od swoich rodziców Anieli i Ludwika Firganek, którzy prowadzili je przez ok. 30 lat. Wówczas byli w posiadaniu 1,5 ha stawów oraz 10 ha pól rolnych, obecnie Pan Tadeusz Firganek dysponuje 36 ha stawów oraz 30 ha pól rolnych, na których uprawia głównie warzywa m.in. ziemniaki, kapustę, buraki oraz zboża, a w stawach hoduje takie gatunki ryb, jak: karp, amur, szczupak, okoń, lin. Pan Firganek prowadzi całoroczną hurtową sprzedaż ww. produktów. Gospodarz produkuje również narybek i kroczek głównie na własny użytek, w mniejszej ilości na sprzedaż. Prowadzi stałą współpracę z Górnicyzmi Stowarzyszeniem Wędkarskim Silesia w Czechowicach-Dziedzicach - sprzedaż materiału zarybieniowego. Do obecnego poziomu swojego gospodarstwa doszedł ciężką pracą i wieloma wyrzeczeniami, prężnie działa i rozwija swoje gospodarstwo. Mimo to, jak twierdzi, bez pomocy żony Danuty, rodziców i najbliższej rodziny nic by sam nie osiągnął.

GOSPODARSTWO RYBACKIE ZBIGNIEW ŚŁOSARCZYK

Pan Zbigniew Śłosarczyk prowadzi gospodarstwo rybackie na terenie Gminy Bestwina od 1989 r. Gospodarstwo jest biznesem rodzinnym przekazywanym z pokolenia na pokolenie. Powierzchnia stawów wynosi 40 hektarów. Gospodarz zajmuje się hodowlą ok. 10 gatunków ryb, głównie karpia ok. 20 ton rocznie oraz szczupaka. Gospodarstwo prowadzi sprzedaż ryb handlowej, krocza oraz narybku. Sprzedaż ryb prowadzona jest całorocznie zarówno w hurcie, jak i detalu. Pan Zbigniew Śłosarczyk prowadzi stałą współpracę z PZW, sprzedaje materiał zarybieniowy. Pan Zbigniew jest jednym z większych producentów ryb w gminie Bestwina. To prężnie działające gospodarstwo rybackie ciągle się rozwija i idzie z duchem czasu.

GOSPODARSTWO RYBACKIE SZRAMEK

Gospodarstwo Rybackie Szramek jest rodzinnym przedsiębiorstwem cieszącym się ponadstuletnią tradycją. Głównym przedmiotem działalności jest chów ryb słodkowodnych. W stawach gospodarstwa spotkać można królewskiego karpia, amura, tołpygę, lina, jazia oraz szczupaka i sandacza. Ryby oferowane są w sprzedaży hurtowej i detalicznej. Poza hodowlą gospodarstwo świadczy także usługi specjalistycznego transportu żywych ryb. Obecnie, będąc właścicielami dwóch podmiotów, Gospodarstwa Rybackiego Szramek oraz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego „Fishland”, poza chowem i hodowlą ryb słodkowodnych firma specjalizuje się w:

- dystrybucji pasz dla ryb;
 - sprzedaży hurtowej ryb żywych;
 - sprzedaży detalicznej ryb żywych i wstępnie przetworzonych;
 - transporcie żywych ryb;
 - doradztwie rybackim;
 - we współpracy z wybranymi gospodarstwami rybackimi prowadzi konsolidację rynku produkcji i dystrybucji ryb.
- Praca przy rybach jest dla rodziny Szramek czymś więcej niż tylko pracą... jest dla nich mimo dużego wysiłku przede wszystkim radością i pasją, jak sami podkreślają.

ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA „ZWYCIĘSTWO” W JASIENICY

Znaczna część działalności produkcyjnej Spółdzielni to produkcja karpia handlowego w kompleksie stawów o łącznej powierzchni 24 ha lustra wody, znajdujące się na terenie Rudzicy i Międzyrzecza Górnego. Produkcja to 25 ton karpia handlowego, 2 tony amura oraz 4,5 tony krocza karpia i amura. Ryby karmione są zbożami, kukurydzą, łubinem oraz pośladem z rzepaku. Ryby sprzedawane są odbiorcom hurtowym oraz w punkcie sprzedaży detalicznej na stawach w Rudzicy. Poza rybami RSP „Zwycięstwo” zajmuje się produkcją roślinną, uprawiając rzepak, pszenicę, jęczmień, kukurydzę, łubin i owies. Spółdzielnia prowadzi też własną stację paliw, sklep z częściami do ciągników i maszyn rolniczych, zajmuje się wytwarzaniem donic i skrzynek balkonowych oraz obróbką skrawaniem. Od wielu lat Prezesem Zarządu jest Pan Jerzy Czudek. Doświadczenie Prezesa pozwala na rozsądne inwestycje, które przekładają się na wzrost jakości świadczonych usług przez RSP.

ŁOWISKO „UROCZYSKO KARPIOWE”

Akwen „Uroczysko Karpiowe” to jedno z największych łowisk komercyjnych w Polsce o dużej populacji dorodnych ryb karpiowatych. Powierzchnia lustra wody to ok. 52 ha, a głębokość dochodzi do 3 m. Na zbiorniku znajdują się tylko 33 stanowiska, dające wędkarzom komfort łowienia i biwakowania podczas dłuższych zasiadek, z dostępem do toalet polowych.

Teren, na którym znajduje się łowisko, należy do obszaru chronionego Natura 2000. To urokliwy zakątek z piękną, nieskażoną przyrodą oraz wspaniałym widokiem na Beskidy. Zbiornik charakteryzuje urozmaicona linia brzegowa z łatwym dostępem do wody oraz bogaty drzewostan porastający nabrzeże, dający ukojenie w upalne dni.

Bezpieczne odległości pomiędzy stanowiskami i wytyczona przez środek jeziora strefa buforowa szerokości 10 metrów zapewniają bezkonfliktowe wywożenie zestawów modelami na radio, pontonami lub łodziami wiosłowymi, w szczególności karpiarzom łowiącym na dużych odległościach.

„Uroczysko Karpiowe” obfituje w różne odmiany dorodnych karpi, amury, liny, leszcze, karasie, płocie, jesiotry, sandacze oraz szczupaki. Olbrzymim atutem łowiska jest jego położenie oraz łatwość dojazdu. Zlokalizowane jest w zaciśnej części województwa śląskiego, w miejscowości Ligota koło Czechowic-Dziedzic, oddalone o zaledwie 4 kilometry od drogi ekspresowej DK1 (Katowice - Bielsko-Biała).

GOSPODARSTWO RYBACKIE K. WYPIÓRKIEWICZ I K. ROSNER W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH

Gospodarstwo Rybackie K. Wypiórkiewicz i K. Rosner w Czechowicach-Dziedzicach działa od 1994 r. jako spółka dwóch rodzin. Gospodaruje wspólnie na 318 ha stawów. Gospodarstwo posiada jednak dłuższą historię. Pierwsze stawy były budowane od XVI w., jednakże większość w XIX w.

Wspólnie pracują synowie, jako potencjalni następcy. Produkuje się głównie karpia, ale oprócz tego również: amura, szczupaka, sandacza, suma, okonia, lina, karasia, leszcza, płoci oraz od trzech lat jesiotra. Gospodarstwo handluje głównie hurtowo z sieciami sklepów, jak również z innymi odbiorcami. Prowadzi także sprzedaż detaliczną całoroczną. Cała sprzedaż prowadzona jest w Ligocie we własnych magazynach. Gospodarstwo współpracuje również z wędkarzami, handlując z nimi wszystkimi gatunkami ryb, na zarybienie posiadanych przez koła zbiorników.

SPECJALISTYCZNE GOSPODARSTWO RYBACKIE „NAŁĘŻE”

W 1995 roku na terenie zrehabilitowanego wyrobiska żwirowego powstała profesjonalna hodowla ryb o powierzchni 700 m² lustra wody, która działa do dzisiaj, prężnie rozwijając swoje struktury. Podstawą hodowli jest pstrąg tęczowy oraz źródlany. Coroczna sprzedaż ryb żywych, skierowana jest zarówno do odbiorców detalicznych jak i restauracji. Specjalistyczne Gospodarstwo Rybackie „Nałęże” to także miejsce spotkań wycieczek i grup zorganizowanych zainteresowanych hodowlą, jak również zabytkami architektury i kultury regionu.

Usytuowanie gospodarstwa w malowniczej okolicy Jaworza Nałęża umożliwia oparcie produkcji na wodzie źródlanej zaczerpniętej wprost z górskiego potoku. Wprowadzona recykulacja oraz odpowiednie natlenienie nie tylko umożliwia odpowiednią wielkość produkcji, ale także podnosi jakość wody. W ofercie gospodarstwa znajdują się ryby żywe i patroszone: pstrąg tęczowy, pstrąg źródlany, karp, jesiotr. Pstrąg z gospodarstwa Nałęże został doceniony i 5.08.2015 r. pod nazwą „Pstrąg Górski” został wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jak sam właściciel podkreśla, w jego gospodarstwie najważniejsza jest jakość.

ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA „WYZWOLENIE” W PISARZOWICACH

Spółdzielnia jako jedna z niewielu w województwie śląskim oprócz produkcji roślinnej prowadzi działalność hodowlaną:

- produkcja karpia, amura oraz innych cennych gatunków ryb na powierzchni 44 ha lustra wody, sprzedaż karpia handlowego – około 45 ton, jak również sprzedaż materiału obsadowego, tj. wylęg, wycier, narybek i kroczek około 20 ton.

W produkcji roślinnej na powierzchni 140 ha uprawia się: rzepak ozimy (kontraktacja Bielmar) oraz zboża – pszenica jakościowa konsumpcyjna dla młynów, jęczmień oraz łubin drobnonasienny na potrzeby paszowe dla ryb, a nadwyżka nasprzedaż.

Ponadto Spółdzielnia w ofercie posiada działki budowlane położone w atrakcyjnym terenie Pisarzowic, wykonuje usługi rolnicze, koszenie terenów zielonych, wycinę krzewów i gałęzi z dróg komunikacyjnych. Ekologiczna produkcja energii elektrycznej – na własne potrzeby (ogniwa fotowoltaiczne).

SPÓŁDZIELNIA PRODUKCJI I USŁUG ROLNICZYCH W WILAMOWICACH

Spółdzielnia Produkcji i Usług Rolniczych została założona w 1993 r. Obszarem działalności od początku była i nadal jest produkcja rolnicza stawowa i polowa. Ryby w różnych stadiach, rozwoju hodowane są w siedmiu stawach o powierzchni 28 ha. Głównym gatunkiem jest karp. Są też cenne gatunki, jak: lin, szczupak, amur biały. Oprócz ryby towarowej prowadzony jest chów karpia z własnych tarlaków, aż do osiągnięcia stadium ryby konsumpcyjnej. Produkcja roślinna prowadzona jest na powierzchni około 250 ha. Uprawiane są zboża, rzepak, ziemniaki, łubin i groch, z przeznaczeniem na sprzedaż i karmę dla ryb. Ryby karmione są wyłącznie własną paszą składającą się z pszenicy, jęczmienia, grochu i łubinu.

Przez lata wypracowana została dobra pozycja i pozytywna opinia społeczności lokalnej. Jesteśmy wiarygodnym partnerem handlowym i gospodarczym zarówno dla naszych dostawców, jak i odbiorców.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE NA OBSZARZE LGR BIELSKA KRAINA

Gmina Bestwina

Gmina Bestwina położona jest na terenie województwa śląskiego w powiecie bielskim. Geograficznie teren ten znajduje się w Kotlinie Oświęcimskiej u ujścia rzeki Białej do Wisły. Od zachodu przez rzekę Biała Bestwina sąsiaduje z miastem i gminą Czechowice-Dziedzice, na południu z miastem Bielsko-Biała, na północy z kolei przez rzekę Wisła z gminami Miedźna i Pszczyna, a na wschodzie z gminą Wilamowice.

W nizinnej części gminy, wzdłuż rzeki Białej, znajduje się długi łańcuch stawów rybnych o historii sięgającej jeszcze XVI wieku.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe stanowią niewątpliwie atuty Bestwiny. Występuje tu bardzo zróżnicowana szata roślinna, od lasów poprzez łąki i pastwiska aż do kompleksów stawów, pól uprawnych, zagajników, jarów, mokradeł. Z najbardziej malowniczych, wartych wzmianki okolic należy wymienić „Podkłępie” (strefa chronionego krajobrazu, siedlisko rzadkich gatunków roślin i zwierząt) i Las Janowicki – miejsce wypraw grzybiarzy i miłośników pieszych wędrówek, zabytkowy park starodrzewia z dębami szypułkowymi. Bogato prezentuje się również stan fauny, obfitujący w okazy ptactwa, zwierzyny łownej, gryzoni i bezkręgowców. Ciekawym i chętnie odwiedzanym przez ludzi z całej Polski miejscem jest kapliczka Matki Bożej na „Podkłępiu”, usytuowana w pobliżu cudownego według miejscowej legendy źródła.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY BESTWINA

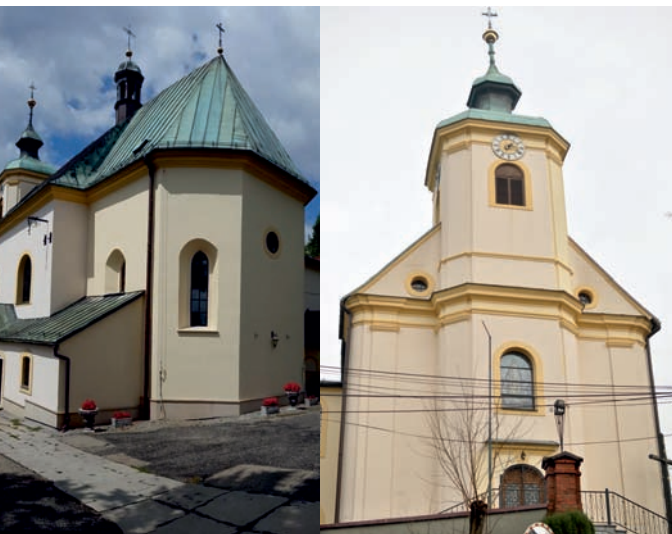
ZAMEK W BESTWINIE

- PÓŻNOKLASYCYSTYCZNY PAŁAC HABSBUROW

W 1824 r. z inicjatywy Karola Ludwika Habsburga rozpoczęto budowę zamku, zakończono ją w 1826 r. Od 1839 r. Bestwina przeszła pod zarząd Dyrekcji Dóbr Żywieckich. Po śmierci Karola Ludwika posiadaczem majątku stał się arcyksiążę Albrecht Fryderyk Habsburg, po nim zaś – Karol Stefan Habsburg. W grudniu 1933 roku w zamku bestwińskim zamieszkał arcyksiążę Leon Karol Maria Cyryl Metody Habsburg-Lotaryński z rodziną. Był m.in. oficerem 11 Pułku Ułanów, został dwukrotnie ranny w wojnie polsko-bolszewickiej. Leon Karol Habsburg mieszkał w Bestwinie do śmierci w dniu 28 kwietnia 1939 r. Jest pochowany na bestwińskim cmentarzu.

KOŚCIÓŁ W BESTWINIE

Najdawniejsza udokumentowana źródłowo informacja o istnieniu kościoła i parafii w Bestwinie pochodzi z wykazu świętopietrza z lat 1325-1327. Proboszczem był Theodoricus, zaś parafia wchodziła w skład dekanatu oświęcimskiego. W 1481 r. Jan Myszkowski z Przeciszowa (herbu Jastrzębiec) kupił Bestwinę od Mikołaja Klocha z Ustronia (herbu Kornicz), część Bestwiny i Żebraczy odstąpił mężowi Janowi Myszkowskiemu żona Magdalena, córka Jana Klocha. W kościele parafialnym w Bestwinie znajdują się płyty nagrobne z wizerunkami właścicieli Bestwiny: Stanisława Myszkowskiego, kasztelana oświęcimskiego i wojewody krakowskiego (1520-1570) i jego żony Jadwigi z Tęczyńskich (zm. w 1592 r.). Oboje byli wyznawcami kalwinizmu. Po odzyskaniu kościoła przez katolików biskup pomocniczy krakowski Tomasz Oborski konsekrował go w roku 1632. Świątynia poświęcona była początkowo św. Jakubowi, później uzyskała wezwanie Wniebowzięcia NMP. W czasie II wojny światowej z wieży bestwińskiego kościoła Niemcy zarekwirowali dzwon pochodzący z 1504 r., który powrócił na swoje miejsce w roku 2010.

Na terenie gminy Bestwina znajduje się 71 gospodarstw rybackich. Gospodarstwa oferują takie gatunki ryb, jak karp, amur, lin, tołpyga, szczupak, karaś. Nie należy ponadto zapominać o założonej w 1979 r. Sekcji Wędkarskiej im. Adolfa Gascha przy LKS „Przełom” Kaniów, która od roku 2015 działa jako Stowarzyszenie Wędkarskie „Kaniowski Karp Królewski” im. A. Gascha.

W 1873 r. dzierżawcą gospodarstwa stawowego i folwarku w Kaniowie został Adolf Karl Gasch (ur. 1840), absolwent prestiżowej akademii rolniczej w Hohenheim. Gasch rozwinął nowoczesną metodę przesadkowania karpia wprowadzoną w dobrach Komory Cieszyńskiej przez Tomasza Dubisza. W wyniku popartych fachową wiedzą działań powstał w Kaniowie silnie wygrzbiecony karp zwany galicyjskim, a później polskim i królewskim. Można przypomnieć słowa Adolfa Gascha: *Dążyłem do uzyskania ryby, w której znajduje się więcej mięsa, mającej dobrze wykształcone ciało – nie tylko poprzez zwiększanie wagi, lecz przede wszystkim proporcji między bardziej a mniej cennymi częściami karpia.* Ryba uzyskała w 1880 r. złoty medal na Międzynarodowej Wystawie Rybackiej w Berlinie, a następnie święciła triumfy w Hamburgu, Przemyslu, Wiedniu, Mediolanie, a nawet w Stanach Zjednoczonych. Adolf Gasch pracował przez pewien czas w północnych Włoszech, w miejscowości Salsomaggiore koło Parmy – opatentował tam rewolucyjny sposób hodowli karpia na polach ryżowych.

Nowo otwarta „Rybaczówka” to siedziba Stowarzyszenia Wędkarskiego „Kaniowski Karp Królewski” im. Adolfa Gascha. Spełnia rolę zaplecza rekreacyjno-gospodarczego, ale także funkcję edukacyjną. Stowarzyszenie pragnie w swojej siedzibie organizować wykłady i szkolenia dla młodzieży z zakresu ekologii i rybactwa na naszych terenach, wystawy i ekspozycje tematyczne. Planuje się również promocję wędkarstwa i prezentację lokalnych produktów. Otwarcie obiektu nastąpiło 28 listopada 2018 r. W budynku znajduje się sala spotkań, zaplecze socjalne, biuro i pomieszczenie gospodarcze.

STAWY I HODOWLA KARPIA

RYBACZÓWKA

MUZEUM REGIONALNE IM. KS. Z. BUBAKA

Działalność Muzeum Regionalnego im. ks. Z. Bubaka w Bestwinie w doskonały sposób wpisuje się w szkolny program „Edukacja regionalna - dziedzictwo kulturowe w regionie”, wpływając na odkrycie przez uczniów najbliższego środowiska oraz specyfiki regionu. Poznając język, nazewnictwo, lokalne tradycje, święta i zwyczaje, uczniowie odnajdują wartość, jaką stanowi wspólnota lokalna i jej kultura. Prowadzone są tu lekcje: „Od ziarenka do bochenka”, „Jak to dawniej w chłopskiej chacie bywało”, „Legends bestwińskie”, „Dary ziemi - smaki wsi”, „Od krzesiwa, łuczywa do lampy naftowej”, „Spotkania z archeologią” oraz zajęcia plenerowe w pasiece słowiańskiej. Ponadto placówka prowadzi cykliczne warsztaty: „Mydła i pachnidła”, „Wystrugane ptaszki z gałązki”, „Linoryty i pieczęcie” oraz „Kredki z patyka”. W Muzeum można zwiedzić wozownię, pracownię dziejów wsi, „Piękną Izbę”, „Józefową Izbę”, wystawę sztuki sakralnej, pasiekę ze starymi ulami.

OŚRODEK REKREACJI I SPORTÓW WODNYCH W KANIOWIE

Ośrodek powstał na miejscu dawnej odkrywki żwiru. Obszar podlegający rewitalizacji objął ok. 17,61 ha powierzchni, w tym dwa akweny o powierzchni ok. 15,61 ha. W ramach zadania powstały boiska do gry w kajak – polo, basen z podwieszającym dnem, boiska do piłki siatkowej, plac zabaw, miejsce na pole kempingowe, ścieżki spacerowe, zaplecze sanitarne z prysznicami. Na miejscu znajduje się także siłownia plenerowa. Ośrodek cyklicznie gości zawodników z całego świata przybywających na rozgrywki kajak – polo w ramach takich turniejów, jak Klubowe Mistrzostwa Europy lub Puchar Europy. Na basenach trenują wicemistrzyni świata – członkinie kadry U21.

Gmina Czechowice-Dziedzice

Zapraszamy do Czechowic-Dziedzic położonych na granicy uprzemysłowionego Śląska i beskidzkich stoków. Miasto wraz z sołectwami - Bronowem, Ligotą i Zabrzegiem - tworzą Gminę Czechowice-Dziedzice o łącznej powierzchni 6,6 tys. ha.

Obecnie Czechowice-Dziedzice i sąsiadujące z nimi od południa miasto Bielsko-Biała stanowią rdzeń aglomeracji bielskiej, jednej z czterech obszarów metropolitalnych województwa śląskiego. Aglomeracja ta to nowoczesny ośrodek przemysłu, kultury i nauki o znaczeniu regionalnym, a także krajowe centrum rozrządu ruchu turystycznego i ośrodek węzłowy strefy transgranicznej z odnogami w kierunku Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej.

Droga krajowa nr 1, przebiegająca przez środek gminy, dzieli ją na dwie części. Sołectwa Zabrzeg, Ligota i Bronów to obszar zdominowany przez tereny rolnicze i leśne. Z uwagi na bogactwo przyrodnicze zachodnia część gminy została włączona w Europejską Sieć Ekologiczną NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”. Charakteryzuje się ona dużymi walorami krajobrazowymi z atrakcyjnymi pasmami Beskidu Małego i Śląskiego, licznymi stawami, rzekami oraz Jeziorem Goczałkowickim zwanym „Śląskim Morzem” – jednym z największych w Polsce zbiorników wodnych. Przez gminę przepływa pięć rzek o charakterze górskim: Biała, Łownica, Jasienica, Wapienica, Wisła.

Na pograniczu gminy Czechowice-Dziedzice i Chybia rozciąga się jedyny na terenie województwa śląskiego rezerwat torfowiskowy „Rotuz”. To ostoja zagrożonego w Polsce gatunku - turzycy bagiennej. Występują tu także gatunki roślin naczyniowych m.in. rosziczka okrągłolistna, żurawina błotna i rzadkie mszaki. W pobliżu rezerwatu przebiega Międzynarodowa Trasa Rowerowa Greenways Kraków – Morawy – Wiedeń oraz Wiśłana Trasa Rowerowa. Przez malownicze zakątki gminy wytyczono również trzy lokalne trasy rowerowe – zielona „Dolina Wisły”, niebieska – „Dolina Podraj” i pomarańczowa – „Dolina Łownicy”.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE

KOMPLEKS SPORTOWO-REKREACYJNY W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH

Największym zapleczem sportowym w gminie Czechowice-Dziedzice dysponuje Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który oferuje miłośnikom sportu nowoczesną bazę sportowo-rekreacyjną. Stadion piłkarski o wymiarach 105×70 m, dysponuje 2020 miejscami siedzącymi na krytej trybunie, podzielonej na sektory z miejscami dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych. Dookoła stadionu rozciągają się tereny zielone, przy których znajduje się boczne boisko treningowe ze sztuczną nawierzchnią. Na stadionie organizowane są imprezy nie tylko sportowe, ale również kulturalne o charakterze masowym, takie jak Dni Miasta. MOSiR administruje także boiskiem piłkarskim w Ligocie, Bronowie oraz stadionem im. Henryka Puzonia w Zabrzegu – pięknym obiektem wśród zieleni, na którym rozgrywają się mecze piłkarskie jak również zawody lekkoatletyczne.

W Czechowicach-Dziedzicach przez cały rok można korzystać z przyjemności sportów wodnych. Miasto posiada otwarte kąpielisko miejskie, w malowniczo położonej zielonej dolinie z kompleksem rekreacyjnym i z dużym basenem sportowo-rekreacyjnym, z brodzikiem dla dzieci, z dwoma zjeżdżalniąmi, boiskiem do piłki siatkowej plażowej, boiskiem do minikoszykówki, z placem zabaw dla dzieci oraz kompleksem gastronomicznym.

Nowoczesny basen kryty „Wodnik” ma do zaoferowania całą gamę wodnych atrakcji, od sześciotorowego basenu pływackiego, basenu rekreacyjnego z dziką rzeką, leżankami do masażu powietrznego, brodzikiem dla dzieci, zjeżdżalnią, wannami jacuzzi – po dobrze wyposażone gabinety odnowy biologicznej, sauny, centrum fitness i siłownię.

Ogromną popularnością cieszy się sztuczne lodowisko. Po sezonie zimowym miejsce lodowej płyty zostaje zaadoptowane na korty tenisowe. Na terenie MOSiR istnieje również sala treningowa judo z małą siłownią i widownią umieszczoną na antresoli.

W sąsiedztwie krytej pływalni znajduje się siłownia plenerowa oraz plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców miasta.

W ramach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji działa wiele sekcji sportowych, krzewiących najbardziej popularne w naszym mieście dyscypliny sportowe: piłkę nożną, lekkoatletykę, judo, kajakarstwo, siatkówkę i tenis stołowy. Nasi najlepsi młodzi sportowcy szkoleni są przez wykwalifikowaną kadrę trenerów, a efekty sportowych zmagania to liczne medale i trofea sportowe na imprezach zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.

Nowa ścieżka edukacyjna prezentuje ciekawostki przyrodnicze i przybliża zasady gospodarki leśnej.

Las ma dla wszystkich wymiar gospodarczy, ale ważne są jego funkcje społeczne. To przecież świetne miejsce do uprawiania sportów, turystyki pieszej i rowerowej. Ścieżka w Zabrzegu, wzbogacona 10 tablicami, pomaga dowiedzieć się czegoś więcej na temat występujących w tutejszych lasach drzew i zwierząt. Pozwala poznać zasady funkcjonowania gospodarki leśnej prowadzonej w Lasach Państwowych. Przedstawia również m.in. walory Rezerwatu Rotuz – cennego torfowiska, oraz omawia Obszar Natura 2000, który jest ostoją ptasią o znaczeniu międzynarodowym, a który obejmuje Zbiornik Goczałkowicki oraz przyległe stawy i lasy.

Ścieżka o długości 3,3 km rozpoczyna się przy tylnej bramie stadionu w Zabrzegu, na końcu ulicy Spacerowej na linii lasu, gdzie ustawiono pierwszą tablicę z mapą ścieżki, a kończy na wale zapory (od strony Czarnolesia). Do ścieżki prowadzą trzy alternatywne krótkie szlaki dojściowe - od głównej bramy stadionu w Zabrzegu (ul. Stadionowa), od Szkoły Podstawowej w Zabrzegu (ul. Pytla) oraz od wejścia schodami na wał zapory, na końcu ulicy Do Zapory (stąd można dojść na koniec ścieżki). Przyjezdni mogą tutaj pozostawić samochód i udać się na szlak pieszo. Na początku każdego szlaku z dojściem do ścieżki postawiono tablice z właściwą informacją i mapą, które wskazują, jak trafić na ścieżkę.

Na końcu ścieżki, przy dziesiątej tablicy, wybudowana została wiata, która jest idealnym przystankiem po przejściu ścieżki. Wrócić można skrótem do ścieżki lub wałem zapory i ulicami Do Zapory i Spacerową w zależności od punktu wyjścia i wybranej wersji przejścia.

LEŚNA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA W ZABRZEGU

Szlak dziedzictwa Czechowic-Dziedzic ma za zadanie przybliżenie mieszkańcom i turystom historii miasta oraz ciekawych miejsc o walorach historycznych i krajoznawczych, które znajdują się na jego terenie. Szlak prowadzi po obiektach i miejscach, które opowiadają o dziejach miasta, sięgając do wydarzeń i okresów na długo przed uzyskaniem przez Czechowice-Dziedzice praw miejskich. Większość tych obiektów i miejsc można zobaczyć do dziś, część z nich istnieje w stanie śladowym, a po niektórych pozostały tylko zdjęcia i wspomnienia.

Przy wybranych zabytkowych miejscach lub obiektach architektury zlokalizowanych jest 15 wolnostojących tablic ze skrótami informacji i archiwalnymi zdjęciami i grafikami obiektów. Na każdej tablicy jest kod QR umożliwiający (po zeskanowaniu za pomocą czytnika np. smartfona) połączenie się z zakładką omawiającą daną lokalizację na dedykowanej stronie internetowej - www.szlak.czechowice-dziedzice.pl - na której znajdują się pełne opisy obiektów i miejsc w trzech językach - polskim, słowackim i angielskim - oraz galerii archiwalnych zdjęć. Oprócz tego w centrum miasta, na Placu Wolności, znajduje się główna, ogólna tablica informacyjna, z planem i opisem szlaku.

Punkty na szlaku: plac Wolności, ulica Juliusza Słowackiego, plac Jana Pawła II, Pomnik Wolności, ulica Niepodległości, Trzemsza, Czechowice Południowe, Kościół Świętej Katarzyny, Pałac Kotulińskich, Ruiny Zamku Wilczków, Klasztor, plac Targowy, Lokomotywnia, Kościół Wspomożenia Wiernych, Kolonia Górnicza.

SZLAK DZIEDZICTWA CZECHOWIC-DZIEDZIC

KOŚCIÓŁ JEZUSA CHRYSZTUSA ODKUPICIELA

Kościół został zbudowany w latach 1995-1998 według projektu architekta Stanisława Niemczyka. Kościół w sposób zasadniczy wyróżnia się spośród wzniesionych w ostatnich latach nowych budowli sakralnych. Dlatego nieprzypadkowo w 1999 roku otrzymał nagrodę „Grand Prix” w konkursie „Architektura roku” przyznawaną przez: Wojewodę Śląskiego, Architekta Wojewódzkiego, katowicki oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich oraz nagrodę honorową Marszałka Województwa Śląskiego i Stowarzyszenia Architektów Polskich - oddział w Katowicach, za najlepszą przestrzeń publiczną zrealizowaną w 1998 roku.

Już z daleka widoczne są trzy strzeliste wieże zwieńczone krzyżami. Czwarty krzyż znajduje się nad kopułą dachu nad prezbiterium. Wieże o różnej wysokości i kształcie zostały też zróżnicowane poprzez odmienne zastosowanie specjalnych prześwitów i ażurów, dających wrażenie lekkości i otwarcia. Kościół otoczony jest ceglany murem z licznymi prześwitami. Po wewnętrznej stronie muru zostały wkomponowane takie elementy, jak kaplica pogrzebowa, Grota Matki Boskiej. W całym kościele znajdują się różnorodne zarysy kształtu krzyża - ułożone z cegieł, prześwitów w murze, wyciśnięte w betonie. Jest krzyż jerozolimski, celtycki, grecki, łaciński. Podkreślają one bogate tradycje, składające się na dwa tysiąclecia chrześcijaństwa.

We wnętrzu kościoła uwagę zwraca przestronne prezbiterium. Sufit sklepiony, pokryty drewnem, układem załamanych płaszczyzn przypomina zarys ptaka w locie, nawiązując do opiekuńczej roli Ducha Świętego. Nad wejściem głównym mieści się chór organowy.

W centralnym punkcie umieszczony jest obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, pod którym w specjalnej niszy znajduje się relikwiarz z relikwiami św. Jana Sarkandra i tabernakulum.

Gmina Jasienica

Jasienica należy do największych gmin w Polsce, w jej skład wchodzi 14 sołectw, wśród których są jedne z najstarszych miejscowości w regionie. Z tego względu można tu znaleźć liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej, do których należy przede wszystkim zaliczyć drewniany kościół w Bielowicku i zamek w Grodźcu z zabudowaniami dworskimi. Na bazie zabudowań zamkowych powstał Jasienicki Kurort Zamkowy, który został wpisany do Projektu Rządowego. Warto podkreślić, że w sposób charakterystyczny dla Śląska Cieszyńskiego na terenie gminy są kościoły zarówno katolickie, jak i ewangelickie.

Dodatkowo dogodne położenie i niebanalne walory przyrodnicze sprzyjają turystyce krajoznawczej. Piękny i urokliwy krajobraz rejonu Jasienicy współtworzą pagórkowate tereny oraz malownicze rozlewiska, które ryby i ptactwo obrały sobie za siedliska. To teren bogaty również w zwierzyńę leśną i polną, co razem stanowi świetną bazę dla łowiectwa i wędkarstwa. Liczne wzniesienia służą jako doskonałe punkty widokowe w stronę Beskidu Śląskiego i rejonów przedgórza.

Okoliczna przyroda i bliskość gór sprawia, że rejon gminy Jasienica często turyści wykorzystują do pieszych i rowerowych wycieczek.

ATRAKcje TURYSTYCZNE GMINY JASIEINICA

Przy wykorzystaniu walorów zabytkowego kompleksu zamkowego w Grodźcu powstaje projekt „Jasienicki Kurort Zamkowy”. Łączy on formy wypoczynku i promocji zdrowej turystyki z elementami historii, patriotyzmu oraz kształtowania postaw moralno-obywatelskich.

ZAMEK (dwór obronny) W GRODŹCU

Zbudowany w XV w. przez ród Grodzieckich, kilkakrotnie przebudowany. Obecnie w rękach prywatnych. W sąsiedztwie znajduje się zespół zabudowań dworskich z XVIII i XIX wieku, a także kaplica grobowa Zoblów z XIX w. na wzgórzu Goruszką, ruiny dawnego kościoła św. Bartłomieja z XIV w. oraz mostek z kamienia łamanego.

Obok zamku zlokalizowany jest zabytkowy park o założeniu angielskim z kilkusetletnimi dębami i lipami o wymiarach pomnikowych.

Rezerwat w Grodźcu Zagórzu o pow. 47 ha. Naturalne zbiorowiska podgórskiego łęgu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej.

JASIEINICKI KURORT ZAMKOWY

REZERWAT PRZYRODY „DOLINA ŁAŃSKIEGO POTOKU” W GRODŹCU

**KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. WAWRZYŃCA W BIELOWICKU**

**KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. JERZEGO W JASIENICY**

**KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. WAWRZYŃCA W BIELOWICKU**

Drewniany zabytek klasy zerowej z XVI w. Wewnątrz obrazy tryptyku renesansowego z XVI w., barokowe tabernakulum z XVII w. oraz barokowa ambona z 1702 r.

**KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. BARTŁOMIEJA W GRODŹCU**

Neogotycka świątynia z czerwonej cegły zbudowana w latach 1908-1910. We wnętrzu część wyposażenia ze starego kościoła: tabernakulum z pierwszej połowy XIX w., obrazy z XVIII i XIX w. oraz obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z XVIII w. W kruchcie renesansowa płyta nagrobna Henryka Grodeckiego.

REZERWAT PRZYRODY „MORZYK” W GRODŹCU

Usytuowany przy drodze z Grodźca do Bielowicka o pow. 10,26 ha. Dobrze zachowany las naturalny z gądem subkontynentalnym i buczyną karpacką, z wieloma drzewami o wymiarach pomnikowych, głównie bukami i dębami szypułkowymi.

DĄB SZYPUŁKOWY W GRODŹCU

Drzewo ma w obwodzie 640 cm, stanowi żywy pomnik przyrody.

**KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. JERZEGO W JASIENICY**

Wybudowany w 1787 r., potem rozbudowywany. Wewnątrz tryptyk Czterech Świątych Dziewic Wspomożycielek z Jasienicy, datowany na początek XVI w. Również późnobarokowe wyposażenie z przełomu XVIII i XIX w.

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI W JASIENICY

Wybudowany w 1891 r., rozbudowany w 1934 r.

**KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI
W MIĘDZYRZECZU GÓRNYM**

Wybudowany w 1866 r.

JASIENICKA NISKOEMISYJNA STREFA EKONOMICZNA

JASIENICKA NISKOEMISYJNA STREFA EKONOMICZNA

Obejmuje 71 ha gruntów położonych w Międzyrzeczu Dolnym. To pierwsza w Polsce strefa ekonomiczna w dominującym stopniu nakierowana na ochronę środowiska. Od czerwca 2015 r. grunty sprzedawane są prywatnym inwestorom pod działalność produkcyjną z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

DWÓR BORKOWSKICH W JASIENICY

Budynek z XVIII w., dziś siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasienicy.

CHATA REGIONALNA W MIĘDZYRZECZU GÓRNYM

Filia Gminnego Ośrodka Kultury mieszcząca izbę regionalną z ekspozycją wnętrza domu w dawnej wsi na Śląsku Cieszyńskim.

KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI

PW. NARODZENIA ŚWIĘTEGO JANA CHRZCIELA W RUDZICY

Późnobarokowa budowla z 1800 r. z akcentami klasycystycznymi i bogatym wystrojem wnętrza.

DOLINA I KAPLICA ŚW. WENDELINA W RUDZICY

Murowana kapliczka, postawiona w leśnej dolinie na źródle, mającym posiadać cudowne właściwości. Corocznie 25 kwietnia przybywa tu procesja z miejscowego kościoła. Z kolei koła łowieckie z całego regionu gromadzą się tutaj na mszy świętej 3 listopada w dzień św. Huberta, patrona myśliwych.

GALERIA „PODSTRACHEM POLNYM” W RUDZICY

Autorska galeria malarza Floriana Kohuta.

STAWY W REJONIE RUDZICY, LANDEKA, IŁOWNICY I ROZTROPIC

Północne rejony gminy Jasienica wchodzi w skład Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Natura 2000” Dolina Górnej Wisły. Budynek z XVIII w., dziś siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasienicy.

Gmina Jaworze

Przedstawiamy Państwu Gminę Jaworze.

Gmina Jaworze to malowniczo położony obszar w południowej części województwa śląskiego, leży na pograniczu powiatów bielskiego i cieszyńskiego. Od południa Jaworze graniczy z Brenną, od północy z Jasienicą, a od wschodu z Bielskiem-Białą. Gmina Jaworze położona jest w obrębie Pogórza Cieszyńskiego u północnego progu Beskidu Śląskiego w rozgałęzieniu ułożonych południkowo ramion górskich łączących się w masywie Błotnego (917 m n.p.m.) znanego jako Błatnia. Urokliwe doliny oraz stromo opadające zalesione stoki Bucznika (679 m), Ostrego (659 m), Borowiny (718 m) i Wysokiego (756 m) tworzą niezapomniane tło dla położonej na pagórkach gminy.

Największy wpływ na rozwój Jaworza miała rodzina Laszowskich oraz rody hrabiów Saint-Genois d'Annecourt, którym gmina zawdzięcza wiele zabytkowych budowli i pamiątek. To właśnie dzięki hrabiemu Maurycemu Saint-Genois ta podgórska osada stała się popularnym miejscem uzdrowiskowym i wczasowym. W 1862 roku założył on w Jaworzu pierwsze na Śląsku uzdrowisko, które działało aż do 1909 roku. Jednakże jeszcze przed założeniem sanatorium przyjeżdżało tu wielu gości. Przyjezdnych z Cieszyna, Bielska i okolic przyciągały do Jaworza walory uzdrowiskowe, świeże powietrze, niepowtarzalne widoki, ale także orzeźwiająca żętyca i niskie ceny noclegów. Początkowo zainteresowanie rozwojem infrastruktury uzdrowiskowej wśród mieszkańców było znikome, toteż turyści wynajmowali mieszkania u lokalnej ludności, w wiejskich chatkach. Dopiero otwarcie sanatorium spowodowało, że Jaworze przekształciło się w tętniącą życiem miejscowość uzdrowiskową, w której ciągle rozwijano ofertę kuracji leczniczych i pobytów zdrowotnych. Po I wojnie światowej w Jaworzu powstał zakład wodoleczniczy, a miejscowość stała się popularną destynacją wśród znanych postaci ze świata kultury, a także polityki. Wraz z wybuchem drugiej wojny światowej czasy świetności uzdrowiska bezpowrotnie minęły. Pomimo to nadal starano się rozbudowywać bazę leczniczą, zakładając po wojnie prewenterium dziecięce,

a w latach siedemdziesiątych otwierając kompleks sanatoryjny dla dorosłych. Obecnie w Jaworzu znajduje się Szpital Opieki Długoterminowej świadczący usługi w zakresie rehabilitacji pourazowej oraz dwie inne placówki lecznicze.

W tym miejscu każdy może znaleźć coś dla siebie, coś wyjątkowego i niespotykanego gdzie indziej. Gminę charakteryzuje jedyna w swoim rodzaju przyroda, piękne zarówno latem, jak i zimą widoki oraz czyste, górskie powietrze. Wszystko to urozmaicone jest licznymi imprezami kulturalnymi prezentującymi rodzimy folklor Śląska Cieszyńskiego oraz sportowymi, dzięki którym Gmina promuje sport wśród dzieci i dorosłych. Na terenie Gminy znajdują się trasy rowerowe, szlaki górskie i doskonałe do spacerów ścieżki dydaktyczne, które przebiegają przez zabytkowy park Zdrojowy z fontanną solankową oraz lasek Filipa znajdujący się w obrębie Amfiteatru, przy którym znajduje się przepiękny staw z kolorową fontanną.

Nie można pominąć także walorów leczniczych tego terenu. Jaworze to niespotykane gdzie indziej atuty zdrowotne gminy. Jest ono bowiem znane z walorów uzdrowiskowych. Na tym terenie w XIX wieku odkryto źródła wody bogate w sole jodo-bromowe.

Wspaniała lokalizacja Jaworza, niewielka odległość od granic z Czechami i Słowacją, jej położenie na starym szlaku handlowym Kraków - Wiedeń, bliskość ośrodków narciarskich w Szczyrku czy Brennej, dobra komunikacja z miastami Bielsko-Biała i Cieszyn sprawiają, że Jaworze jest doskonałą bazą wypadową dla turystów zarówno z Polski, jak i z zagranicy.

Obszar Jaworza odznacza się bogato rzeźbioną i urozmaiconą formą krajobrazu, ponad 15 ha terenów parkowych, z dużą ilością drzew pomnikowych podnosi urok okolicy.

Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do skorzystania z bogatej oferty Jaworza do spędzenia tu czasu wolnego. Na pewno nie będziecie Państwo tego żałować!

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY JAWORZE

W centrum dawnej miejscowości uzdrowskiej, w parku pamiętającym czasy świetności rodziny hrabiowskiej Saint-Genois d'Anneaucourt, wybudowano fontannę, z której, odziwo, nie leje się woda lecz tryska zabłocka solanka.

W ten sposób Jaworze powróciło do tradycji, kiedy było odwiedzane przez znane znakomitości: Wincentego Pola, Marię Dąbrowską, Juliana Tuwima, leczących swoje nadwątlone zdrowie żętycą, borowinami i „kryształowym” powie-trzem. Początkowo z walorów inhalacji solankowych przy fontannie korzystali wyłącznie mieszkańcy, a teraz w dni pogodne wycieczki „ciekawskich” turystów przyjeżdżają, żeby spacerując po parku, na zapas, nawdychać się jodu przed powrotem na Śląsk lub z tego miejsca rozpocząć turystyczne wędrówki na Błatnią, Klimczok czy Szyndzielnię.

FONTANNA W PARKU ZDROJOWYM Z ZABŁOCKĄ SOLANKĄ

Tężnia solankowa to obiekt o drewnianej konstrukcji w kształcie rotundy, wypełniony wewnątrz kolumną z gałązek tarniny. Obiekt służy do naturalnej inhalacji oraz pełni funkcje rekreacyjne. Jest to jeden z najważniejszych w Jaworzu obiektów uzdrowskich. Kolumna tężni wyposażona została w zbiornik solanki oraz system rusztu drewnianego wypełnionego tarniną. Solanka podawana jest przy pomocy pompy ze zbiornika dennego na szczyt kolumny i rozsączona rurami perforowanymi do zraszania tarniny. Kształt kolumny tężni oraz powierzchnia spacerowa dają możliwość regulacji stężenia wdychanego aerozolu w zależności od usytuowania osoby spacerującej w stosunku do kolumny tężni i kierunku wiatru.

TĘŻNIA ZDROJOWA W JAWORZU

MUZEUM FAUNY I FLORY MORSKIEJ I ŚRÓDLĄDOWEJ W JAWORZU

NOWOCZEŚNIE I NA SPORTOWO - STREET WORKOUT PARK W JAWORZU

Znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie Gimnazjum nr 1 im. gen. br. Stanisława Maczka Muzeum Fauny i Flory Morskiej i Śródlądowej to wyjątkowe miejsce na mapie nie tylko Jaworza, ale i całej południowej Polski. Jest to bowiem jedyny tego typu obiekt w tej części kraju, gdzie można podziwiać tak bogate zbiory żywych i spreparowanych okazów zwierząt i roślin wodnych z najdalszych zakątków świata. Starannie przygotowana ekspozycja ukazuje piękno podwodnych stworzeń zamieszkujących przeróżne środowiska, od bałtyckich plaż przez pacyficzne głębiny, rafy koralowe aż po amazońskie rozlewiska.

Tematyka tego muzeum nie jest przypadkowa. Otwarty 5 września 2014 r. obiekt jest bowiem kontynuacją działań prowadzonych od roku 1966, kiedy to do tutejszej szkoły trafił pierwszy eksponat – rekin, подарowany przez bosmana Erwina Pasternego, absolwenta tej placówki. Bosman na tym nie poprzestał i przez wiele lat dosyłał kolejne, własnoręcznie spreparowane ryby, węże morskie, muszle, skorupiaki, a nawet żółwie. Wkrótce okazała kolekcja stała się ozdobą szkoły i rozstawiła jej imię na terenie całej Polski. 17 grudnia 1971 r. za bezprzykładną ofiarność bosman Erwin Pasterny został odznaczony Orderem Uśmiechu, a w uroczystości wzięli udział m.in. Zbigniew Nehrebecki oraz Ludwik Jerzy Kern.

Obecne Muzeum może poszczycić się nie tylko zbiorami podarowanymi przez bosmana Pasternego, kolekcja powiększyła się bowiem o wiele innych ciekawych eksponatów, również o tematyce marynistycznej. Ozdobą są 2 wielkie akwaria, w których można podziwiać piękno kilkudziesięciu gatunków ryb i skorupiaków.

W ostatnich latach coraz większą popularność zyskuje Street Workout (*ang. Street - ulica, Workout - trening*), czyli forma aktywności fizycznej polegająca na wykorzystywaniu elementów tzw. „małej architektury” (np. trzepaki, ławki, murki itp.) do wykonywania ćwiczeń na świeżym powietrzu. Od tego lata Street Workout można uprawiać również w Jaworzu. W pobliżu Tężni Zdrojowej oraz kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Koralowej, Gmina Jaworze zrealizowała inwestycję związaną z wykonaniem profesjonalnego Street Workout Parku. W ramach przedsięwzięcia zainstalowano takie urządzenia do ćwiczeń kalistenicznych, jak drabinki, drążki, poręcze, kółka gimnastyczne czy też ławeczki. Nie zapomniano również o osobach niepełnosprawnych, przygotowując dla nich specjalne stanowiska. Powierzchnia Street Workout Parku wynosi 14 x 16 m, a komfort korzystania z urządzeń zwiększa zastosowanie mat gumowych, łagodzących ewentualne upadki użytkowników parku.

Zapraszamy zatem do przepięknego, malowniczo położonego Jaworza, gdzie tradycja łączy się z nowoczesnością!

Gmina Wilamowice

Gmina Wilamowice leży na pograniczu południowej części Kotliny Oświęcimskiej, u podnóża Beskidów, w powiecie bielskim. Liczy ponad 17 tysięcy mieszkańców. W jej skład wchodzi miasto Wilamowice i pięć sołectw: Dankowice, Heczmarowice, Pisarzowice, Stara Wieś i Zasole Bielańskie. Łącznie zajmują powierzchnię 57 km².

Korzystne usytuowanie geograficzne wpływa na jej bardzo dobre walory przyrodnicze, gospodarcze, krajoznawcze, a także turystyczne. Ze względu na swoją korzystną lokalizację stanowi doskonałą bazę wypadową do pobliskich większych miast: Bielska-Białej, Oświęcimia, Krakowa, Wadowic czy Katowic. Malownicze zakątki gminy, czyste powietrze, stawy, rzeki i lasy stanowią znakomitą bazę rekreacyjną dla szukających ciszy i wypoczynku. W gminie znajdują się liczne tereny o niezwykle interesującej sieci stawów rybnych, łącznie zajmujące powierzchnię ponad 200 ha, w których prowadzona jest hodowla karpia.

Gmina Wilamowice słynie z bogatej historii oraz życia kulturalnego. Na jej terenie działa siedem zespołów regionalnych, orkiestry dęte zaliczane do krajowej czołówki, Koła Gospodyń Wiejskich, dziewczęce grupy mažorettek, a także grupy teatralne, taneczne i ząjęciowe.

Opiekę nad działalnością kulturalną na terenie Gminy Wilamowice sprawuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wilamowicach, który zajmuje się również koordynacją wszystkich działań w zakresie życia kulturalnego, organizując różnorodne imprezy i festyny.

Tradycją stała się największa w gminie, cykliczna impreza plenerowa pn. **„Wilamowskie Śmiergusty”**, która obecnie odbywa się na początku czerwca. Są to dwudniowe spotkania, podczas których prezentują się wszystkie zespoły działające na terenie Gminy. Na scenie występują także gwiazdy polskiej sceny muzycznej. Zabawa jest znana na całym Podbeskidziu, jak również poza granicami kraju, gdyż uczestniczą w niej także różne grupy artystyczne z zaprzyjaźnionych miast partnerskich.

Gmina Wilamowice współpracuje z wieloma gminami i miastami w Europie. Do miast partnerskich należą: Rajeckie Teplice, Horna Suca i Kunerad ze Słowacji, Dolní Benetov z Czech, Županja i Klanjec z Chorwacji oraz Kisújszállás z Węgier. Efektem spotkań oraz wspólnie prowadzonych działań jest wymiana zespołów artystycznych, młodzieży szkolnej oraz członków organizacji, a także współpraca w pozyskiwaniu funduszy unijnych i wspólna organizacja imprez kulturalnych.

ATRAKcje TURYSTYCZNE GMINY WILAMOWICE

WILAMOWSKIE ŚMIERGUSTY

SANKTUARIUM ŚW. ABPA JÓZEFA BILCZEWSKIEGO W WILAMOWICACH

Wilamowice posiadają niezwykle ciekawą historię, która rozpoczyna się w połowie XIII wieku, kiedy to na ziemię spustoszone w czasie najazdu tatarskiego książę opolsko-raciborski Władysław I sprowadził osadników z zachodu. Grupa kolonistów przybyła z terenów Flandrii i Fryzji, i założyła osadę właśnie w Wilamowicach. Prawa miejskie Wilamowice uzyskały w 1818 roku, w związku z czym przez cały rok 2018 Wilamowice świętowały jubileusz 200-lecia nadania praw miejskich, podejmując wiele działań mających na celu uczczenie tej wyjątkowej rocznicy.

Wilamowice posiadają niepowtarzalny język, którym do dziś posługują się jeszcze starsze osoby oraz uczą się go młodsze pokolenia. W 2007 r. język wilamowski został uznany przez Bibliotekę Kongresu USA, a w 2009 r. decyzją UNESCO naniesiony na mapę języków ginących. W trosce o jego zachowanie od 2014 r. w Zespole Szkół w Wilamowicach mają miejsce regularne lekcje języka wilamowskiego.

Jednym z ważniejszych elementów tradycyjnej kultury wilamowskiej są niepowtarzalne stroje regionalne. Bogate, barwne, pieczołowicie zdobione, posiadają wiele wariantów i stanowią obraz historii mieszkańców tej miejscowości.

Piękne tradycyjne stroje wilamowskie, folklor i niepowtarzalną kulturę prezentują podczas swoich występów dwa działające w Wilamowicach Zespoły Regionalne - „Wilamowice” oraz „Cepelia Fil-Wilamowice”.

Najcenniejszym zabytkiem Wilamowic jest **Sanktuarium Świętego Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego w Wilamowicach**. Neogotycki kościół wzorowany na katedrze św. Stefana w Wiedniu z 72-metrową wieżą zakończoną krzyżem. Wystrój kościoła stanowią w głównej mierze rzeźby wykonane przez miejscowego artystę Kazimierza Dankę, w tym 12,5 - metrowy Ołtarz Główny, którego inspirację stanowił Tryptyk z kościoła Mariackiego w Krakowie. Kościół uzyskał miano Sanktuarium w 2012 roku.

Świątynia jest miejscem kultu Św. Abpa Józefa Bilczewskiego (Metropolity Lwowskiego, rektora Uniwersytetu Lwowskiego, beatyfikowanego w 2001 r. przez św. Jana Pawła II, a kanonizowanego w 2005 r. przez papieża Benedykta XVI), za wstawiennictwem którego wierni doznają łask cudownego uzdrowienia.

W centralnym punkcie Wilamowic, na wilamowskim Rynku, znajduje się **pomnik Świętego Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego**. Wykonany z brązu wizerunek urodzonego w Wilamowicach świętego został poświęcony 18 czerwca 2016 r. przez J.E. Arcybiskupa Kardynała Kazimierza Nycza.

Do najcenniejszych zabytków w gminie należy XIV-wieczny, wczesnobarokowy z wieloma elementami późnogotyckimi, drewniany **kościółek w Starej Wsi**, datowany na lata 1522-1530. Na zboczu w pobliżu kościoła znajduje się cmentarz, a obok w drewnianym budynku starej szkoły mieści się izba regionalna ze zbiorami narzędzi rolniczych i rzemieślniczych oraz licznymi eksponatami XVIII i XIX-wiecznymi.

W najwyższym punkcie Starej Wsi znajduje się 33-metrowy **Krzyż Jubileuszowy** wzniesiony na pamiątkę nowego tysiąclecia.

Doskonałą atrakcję turystyczną na terenie gminy stanowią **szkółki ogrodnicze** w Pisarzowicach i Dankowicach upiększające miejscowy krajobraz. Wielohektarowe gospodarstwa mogą poszczycić się produkcją ozdobnych krzewów i drzew. Gospodarze szkółek ogrodniczych w ramach promocji gminy organizują znane targi pn. „Święto kwitnącej azalii” i „Babie lato w ogrodzie”. Na imprezach ogrodniczych gromadzą się wówczas tysiące miłośników kwiatów i roślin ozdobnych z kraju i zagranicy.

W Pisarzowicach znajduje się wiele zabytkowych, przydrożnych kapliczek z II połowy XVIII w. oraz odrestaurowany w ostatnich latach **dawny XVIII-wieczny dwór Bulowskich**.

Przez teren wsi przepływają potoki Pisarzówka i Słonnica, wzdłuż których znajdują się okazałych rozmiarów zespoły stawów hodowlanych, oddzielone groblami, z których najciekawsze z zabytkowymi alejami dębowymi przecinają „Stawy krzemieniowe”.

Miłośnicy jazdy konnej mogą wybrać się do Wilamowic czy Starej Wsi, gdzie znajdują się gospodarstwa agroturystyczne oferujące naukę jazdy konnej. Właściciele dysponują bogatym zapleczem gastronomicznym oraz miejscami noclegowymi.

Wizyta w Wilamowicach, najpiękniejszym mieście 75. Tour de Pologne w kategorii Lotnej Premii oraz w całej Gminie stanowić będzie wielkie przeżycie dla wszystkich odwiedzających.

Zapraszamy do Wilamowic!

POMNIK ABPA J. BILCZEWSKIEGO

KOŚCIÓŁ W STAREJ WSI

DWÓR BULOWSKICH

Wydawca:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina przy współpracy z Rybacką Lokalną Grupą Działania „Roztocze”.

Opracowanie tekstu i redakcja:

LGR Bielska Kraina przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Bestwinie, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Wilamowicach, Urzędem Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach, Urzędem Gminy w Jasienicy, Urzędem Gminy w Jaworzu.

Skład i druk:

REMI-B, Krzysztof Boiński, Adam Krokowski Spółka Jawna
43-382 Bielsko-Biała, ul. Strażacka 35
www.remib.eu

Zdjęcia:

W publikacji wykorzystano zdjęcia z zasobów Lokalnej Grupy Rybackiej Bielska Kraina (w tym m.in. autorstwa Pana *Piotra Filipkowskiego*), Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie (w tym m.in. autorstwa *Dariusza Czernek*), Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach, Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach, Urzędu Gminy Jasienica, Urzędu Gminy Jaworze, Muzeum Fauny i Flory Morskiej i Śródlądowej w Jaworzu, Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Wyzwolenie” w Pisarzowicach, Łowiska Wędkarskiego „Uroczysko Karpiowe”, Parafii Przenajświętszej Trójcy w Wilamowicach.

Dziękujemy wszystkim zaangażowanym podmiotom za udzielenie zdjęć i interesujących wiadomości na temat najciekawszych atrakcji oraz podmiotom z branży rybackiej za udzielenie informacji na temat swojej działalności.

Nakład: 2000 egz.

Egzemplarz bezpłatny

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina
43-382 Bielsko-Biała, ul. Tadeusza Regera 81
tel. 33 810 57 35, 725 449 170
e-mail: biuro@bielskakraina.pl
www.bielskakraina.pl

Publikacja opracowana przez **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina** przy współpracy z **Rybacką Lokalną Grupą Działania „Roztocze”**, współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego Unii Europejskiej na realizację operacji w ramach działań prowadzonych w ramach współpracy, objętych Priorytetem 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybnictwo i Morze”.